

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect „Consolidarea capacității administrative a Secretariatului Tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 de a sprijini implementarea măsurilor anticorupție” (cod SIPOCA 62)

EVALUAREA TEMATICĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE PRIVIND IMPLEMENTAREA STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020

Raport de evaluare

2020

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

A. ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

I. INTRODUCERE

- *Adresa fizică:* București, strada Batiștei nr. 25, cod poștal: 020934, sector 2
- *Adresa virtuală:* www.scj.ro
- *Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:*
 - Constituția României;
 - Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial nr. 827 din 13/09/2005, cu modificările și completările ulterioare,
 - Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție din 21.09.2004, republicat în Monitorul Oficial nr. 1076 din 30.11.2005, cu modificările și completările ulterioare.

- *Misiune / atribuții/ competențe/structura:*

Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) - instanța aflată în vârful sistemului judiciar român - deține în lumina dispozițiilor art. 126 din Constituția României și a art. 1 din Legea nr. 304 din 2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, principalul rol în exercitarea puterii judecătorești în cadrul ordinii constituționale a statului român, judecătorii săi având sarcina soluționării cauzelor ce prezintă cel mai înalt nivel de complexitate juridică, precum și pe cea a asigurării interpretării și aplicării unitare a legii de către toate celelalte instanțe de judecată la nivel național.

În temeiul Legii nr. 304 din 2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ÎCCJ este organizată în:

- Secția I civilă,
- Secția a II-a civilă,
- Secția penală,
- Secția de contencios administrativ și fiscal,
- Secțiile Unite.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Totodată, în cadrul ÎCCJ funcționează:

- Completele competente să judece recursul în interesul legii,
- Completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept,
- Completele de 5 judecători.

ÎCCJ se constituie în Secții Unite pentru:

- soluționarea, în condițiile prevăzute de lege, a sesizărilor privind schimbarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție,
- sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Conform Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul acesteia funcționează următoarele compartimente:

- Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică,
- Cancelaria,
- Departamentul economico-financiar și administrativ,
- Biroul de informare și relații publice,
- Compartimentul relații internaționale,
- Compartimentul juridic,
- Compartimentul de audit public intern,
- Compartimentul arhivă.

Conducerea ÎCCJ se asigură de către președinte, doi vicepreședinți și colegiul de conducere.

ÎCCJ funcționează cu un număr de 549 de posturi, potrivit Hotărârii Guvernului (H.G.) nr. 486 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 2 iulie 2015.

Înalta Curte de Casație și Justiție are, potrivit legii, competența soluționării în ultimă instanță a unor litigii, inclusiv de natura celor ce apar în materia aferentă temelor ce au făcut parte din obiectul evaluării (regimul incompatibilităților și al conflictelor de interese) și este încadrată, în ceea ce privește activitatea sa jurisdicțională, cu personal (format din judecători, magistrați asistenți și personal auxiliar de specialitate) care, prin natura muncii desfășurate, este

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

prezumat că deține ample și temeinice cunoștințe asupra prevederilor legale (inclusiv a celor aplicabile în materia incompatibilităților sau a conflictelor de interese). De asemenea, principalele categorii profesionale ce își desfășoară activitatea în cadrul instanței supreme (judecători, magistrați asistenți și personal auxiliar de specialitate) sunt supuse unui statut profesional ce cunoaște un regim juridic extrem de strict, caracterizat de o multitudine de obligații, interdicții, incompatibilități și responsabilități, ce nu se regăsesc în cazul niciunei alte categorii profesionale din domeniul public sau privat de activitate. Totodată, interpretarea corectă a legii și conformarea strictă prevederilor acesteia sunt condiții sine qua non ale exercitării acestor profesii.

▪ *Scop misiune de evaluare:*

Prin H.G. nr. 583/2016, a fost aprobată **Strategia Națională Anticorupție (SNA) 2016-2020**, împreună cu seturile de indicatori de performanță, riscurile asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și sursele de verificare, inventarul măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și standardele de publicare a informațiilor de interes public.

Metodologia de monitorizare a implementării Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 1361/C/2017. În vederea monitorizării, se realizează misiuni de evaluare în instituțiile publice.

Temele de evaluare pentru anul 2019 sunt:

1. conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul);
2. incompatibilități;
3. transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea;

Obiectivele procesului de monitorizare sunt:

- Identificarea progreselor înregistrate în implementarea SNA;
- Identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție;
- Creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire a corupției, în sectorul public și privat.

Procedura evaluării a constat în completarea chestionarului tematic de evaluare transmis la data de 16 august 2019, organizarea vizitei de evaluare la sediul Înaltei Curți de Justiție și Casație în data de 3 septembrie 2019, orele 12.00-14.00 și redactarea raportului de evaluare.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

▪ *Componența echipei de evaluare*

Echipa de evaluare a fost compusă din 3 persoane:

- Dl. Adrian DUMITRU, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției;
- D-na. Irina LONEAN, expert, Transparency International România;
- Dl. Ionuț - Cornel CREȚU, șef serviciu, Direcția Generală Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne.

Reprezentanții ÎCCJ care au luat parte la întâlnire au fost:

- Președintele ÎCCJ;
- Un magistrat asistent, Direcția Legislație, Studii, Documentare și Informatică Juridică;
- Directorul economic;
- Coordonatorul Biroului Relații cu Publicul, responsabilități privind aplicarea Legii nr. 544/2001;
- Coordonatorul SNA.

Din partea Secretariatului tehnic al SNA a participat:

- D-na. Roxana ȘERBĂNOIU, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției.

Din partea Consiliului Superior al Magistraturii au participat:

- Șeful serviciului, Direcția legislație, documentare și contencios;
- Un consilier juridic, Direcția legislație, documentare și contencios.

Experții coordonatori din partea prestatorului de servicii, asocieria formată din Unique Solutions SRL și Public Research SRL, au fost d-na Roxana POPOVICI, manager de contract și d-na Monica MĂROIU, expert non-cheie în cadrul contractului.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

II. CONSTATĂRI

În preambulul analizei detaliate a temelor ce fac obiectul vizitei la ÎCCJ a avut loc o discuție referitoare la modul în care instanța supremă se raportează la obiectivele Strategiei Naționale Anticorupție, președintele instanței afirmând susținerea pentru implementarea tuturor bunelor practici care își găsesc aplicabilitatea la nivelul acestei instituții.

Se evidențiază, din această perspectivă, alocarea distinctă de resurse pentru cele trei teme supuse evaluării. Astfel, proiectul de buget pe anul 2019, aprobat prin Hotărârea nr. 3 din 04.10.2018 a Adunării Generale a judecătorilor, a fost fundamentat, printre altele, și pe prevederile Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020. Au fost avute în vedere acțiunile de formare profesională prevăzute de SNA 2016 - 2020, pentru care s-a solicitat diurnă, cazare și transport. De asemenea, la titlul Cheltuieli de capital, au fost prevăzute echipamentele IT necesare, atât pentru buna funcționare a activității instituției, cât și pentru monitorizarea infrastructurii IT încât să fie respectat Standardul general de publicare a informațiilor de interes public.

A. Conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul)

În cadrul ÎCCJ există următoarele categorii de personal care au obligația, potrivit legii, să depună declarația de interese: judecători, magistrați-asistenți, personal auxiliar de specialitate, personal contractual cu funcții de conducere și funcționari publici.

În conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, judecătorii și magistrații-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție depun declarațiile de interese la persoana desemnată de secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii (CSM).

Pentru aceste categorii profesionale, a fost desemnat greșierul din cadrul Cabinetului Președintelui ÎCCJ în vederea primirii, înregistrării și transmiterii declarațiilor de către CSM. Această activitate este prevăzută în fișa postului persoanei desemnate.

Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 176/2010, restul categoriilor de personal din cadrul instanței supreme depun declarația la persoana anume desemnată în acest scop.

Prin Ordinul președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 333 din 27.11.2017, a fost desemnată o persoană, având calitatea de consilier în cadrul Biroului resurse umane, responsabilă cu implementarea prevederilor legale privind declarațiile de avere și declarațiile

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

de interese ale personalului auxiliar de specialitate, personalului contractual cu funcții de conducere și funcționarilor publici. De asemenea, prin același ordin, a fost desemnat un înlocuitor pentru perioadele în care titularul se află în imposibilitate obiectivă de exercitare a atribuțiilor.

Potrivit informațiilor incluse în chestionarul de evaluare, precum și discuțiilor purtate în cadrul întâlnirii, s-a constatat că aceste persoane nu au beneficiat, în perioada de referință și nici în anii anteriori, de programe de formare în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la depunerea și completarea declarațiilor de interese.

Reprezentanții ÎCCJ au precizat însă că la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a realizat și se realizează, în mod continuu (chiar dacă nu într-o procedură formalizată), o pregătire internă a personalului, în scopul creșterii gradului de cunoaștere a prevederilor legale, în general, dar și a celor din domeniul ce prezintă interes din perspectiva temelor ce au făcut obiectul evaluării, pregătire ce constă în studii individuale, discuții individuale sau în grup pe teme de interes¹.

De asemenea, nici personalul instituției nu a beneficiat, în perioada de referință, de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictelor de interese.

Declarațiile de interese se depun cel mai târziu până la data de 15 iunie a fiecărui an, defalcat pe categorii de personal:

- pentru personalul auxiliar de specialitate, personalul contractual cu funcții de conducere și funcționarii publici din cadrul ÎCCJ la persoanele din cadrul Biroului de resurse umane al ÎCCJ, desemnate prin actul administrativ;
- pentru judecătorii și magistrații-asistenți ai ÎCCJ prin intermediul grefierului din cadrul Cabinetului președintelui ÎCCJ, care le înregistrează și transmite către CSM.

Persoanele desemnate prin actul administrativ primesc, înregistrează și eliberează dovada de primire a declarațiilor de interese. De asemenea, oferă consultanță pe această temă, telefonic sau în cadrul Biroului de resurse umane, ori de câte ori se solicită de către salariați. După înregistrare, declarațiile de interese sunt transmise în original către Serviciul informatică juridică al ÎCCJ, urmând a fi afișate pe pagina de internet a instituției. Anonimizarea datelor, respectiv adresa imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate, adresa

¹ În data de 28 noiembrie 2019, instituția evaluată a informat cu privire la faptul că în contextul recomandărilor formulate în cadrul Raportului de evaluare, se intenționează introducerea, în cadrul temelor abordate în acțiunile de formare profesională realizate în plan intern, a unor subiecte privitoare la regimul juridic al incompatibilităților și a conflictelor de interese și materializarea acestora sub forma unor înscrisuri care să ateste realizarea acestei activități.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

instituției care administrează activele financiare, codul numeric personal, precum și semnătura, se realizează de către personalul IT.

Declarațiile depuse de către judecători și magistrați asistenți sunt primite și înregistrate de către greșierul din cadrul Cabinetului Președintelui ÎCCJ, transmise către Serviciul informatică juridică al ÎCCJ pentru anonimizare, scanare și publicare pe pagina de internet a instituției, iar, ulterior, sunt transmise CSM, care le înregistrează în Registrul tipizat și eliberează declaranților dovada de primire.

În anul 2018, la ÎCCJ au fost depuse 435 de declarații de interese, din care 189 pentru personalul auxiliar de specialitate, personalul contractual cu funcții de conducere și funcționarii publici.

Pentru personalul auxiliar de specialitate, personalul contractual cu funcții de conducere și funcționarii publici, se trimit la Agenția Națională de Integritate (ANI), copii certificate ale declarațiilor de interese depuse și câte o copie certificată a registrelor speciale.

De asemenea, s-a constatat faptul că nu au existat situații în care nu au fost respectate termenele de depunere și actualizare a declarațiilor de interese, prevăzute în art. 4 din Legea nr. 176/2010.

Prin *Procedura documentată P.O.32.35 privind evitarea conflictului de interese pentru funcționarii publici* din cadrul ÎCCJ, aprobată în data de 14.11.2018 de conducătorul instituției, au fost stabilite persoanele responsabile cu elaborarea, verificarea, avizarea și implementarea procedurii.

Scopul procedurii documentate este asigurarea, în conformitate cu legislația în vigoare, a unui serviciu public stabil, profesionist, transparent, eficient și imparțial, în interesul cetățenilor, precum și al autorităților și instituțiilor publice din administrația publică centrală, precum și identificarea și rezolvarea corectă a conflictelor de interese, în mod transparent și la timp, fără a afecta nejustificat eficiența și competența instituțiilor publice.

Funcționarii publici din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să respecte, în special, următoarele principii fundamentale în tratarea conflictelor de interese, pentru a promova corectitudinea îndeplinirii sarcinilor și responsabilităților oficiale:

- a) Slujirea interesului public;
- b) Transparența deciziei și controlul exercitat din partea publicului;
- c) Promovarea responsabilității individuale și a exemplului personal;
- d) Promovarea unei culturi organizaționale care să fie intolerantă față de conflictul de interese.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Situațiile de conflict de interese sunt clar definite în cadrul procedurii. În cazul existenței unui conflict de interese, funcționarul public este obligat să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției publice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință.

Din informațiile cuprinse în chestionarul de evaluare, precum și din discuțiile purtate în cadrul vizitei, s-a constatat că nu există canale de comunicare internă distincte la nivelul instituției pentru a fi folosite de angajații care doresc să sesizeze o situație de conflict de interese. Angajații ÎCCJ pot sesiza o posibilă situație de conflict de interese verbal, în scris sau prin corespondență electronică. Sesizarea se adresează conducerii ÎCCJ.

S-a constatat că nu au existat situații în care au fost depuse avertizări în interes public cu privire la încălcarea prevederilor legale în materia conflictului de interese și că nu există persoane pentru care ANI a emis rapoarte de evaluare privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese. Precizăm că domeniul de aplicare al Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii nu cuprinde și sistemul judiciar.

În desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică nu au fost emise avertismente de integritate de sistemul PREVENT monitorizat de ANI cu privire la potențiale conflicte de interese, nefiind identificate probleme în utilizarea sistemului PREVENT.

Instituția nu completează datele cerute de Registrul Unic al Transparenței Intereselor², specificul acestuia justificând pe deplin neîndeplinirea acestui tip de obligație³.

În ceea ce privește conflictul de interese după exercitarea funcției (*pantouflage*-ul), s-a constatat faptul că la nivelul instituției nu a fost adoptat un regulament intern sau o procedură de lucru care să prevadă, după caz, prevenirea sau monitorizarea situațiilor de *pantouflage*. De asemenea, s-a constatat că la nivelul instituției nu au fost adoptate măsuri de prevenire sau de remediere a situațiilor de *pantouflage*, precum și că, în cadrul instituției nu există o persoană desemnată responsabilă cu monitorizarea situațiilor de *pantouflage*.

Reprezentanții instituției au precizat că dispozițiile legale care reglementează instituția *pantouflage*-ului, respectiv art. 94 alin. (3) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul

² www.ruti.gov.ro

³ Decidenții sunt reprezentați de: Prim - Ministrul României, Secretarul General al Guvernului, miniștri, secretari de stat, consilieri de stat și conducători cu rang de demnitar ai altor instituții sau organe centrale ale administrației publice din subordinea Guvernului sau a ministerelor. Aceștia vor afișa agenda zilnică a întâlnirilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, și art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora nu își găsesc aplicabilitatea în ceea ce privește funcționarii publici din cadrul ÎCCJ.

Totuși, ținând cont de dispozițiile art. 61 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, apreciem că pot exista situații, cel puțin ipotetice, în care ofertantul declarat câștigător cu care autoritatea contractantă a încheiat contractul de achiziție publică să angajeze sau să încheie orice alte înțelegeri privind prestarea de servicii, direct ori indirect, în scopul îndeplinirii contractului de achiziție publică, cu persoane fizice sau juridice care au fost implicate în procesul de verificare/evaluare a solicitărilor de participare/ofertelor depuse în cadrul unei proceduri de atribuire ori angajați/foști angajați ai autorității contractante sau ai furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire cu care autoritatea contractantă/furnizorul de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire a încetat relațiile contractuale ulterior atribuirii contractului de achiziție publică, pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la încheierea contractului.

B. Incompatibilități

În prealabil, facem precizarea că obiectul evaluării în acest capitol din raport îl constituie activitatea din perspectiva dispozițiilor legale care reglementează integritatea în exercitarea demnităților și a funcțiilor publice (Legea nr. 176/2010, Legii nr. 161/2003 etc.), și nu reglementările procesual civile/penale care normează incompatibilitatea instanței.

Din discuțiile purtate, precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, a rezultat că la nivelul ÎCCJ nu au fost înregistrate cazuri de incompatibilitate prin raportare la toate categoriile de personal care își desfășoară activitatea în cadrul instanței supreme (judecători/magistrați asistenți/personal auxiliar/alte categorii cărora le sunt incidente dispozițiile legale în materie).

Dat fiind specificul activității precum și faptul că incompatibilitatea în materie procesual civilă/penală este reglementată de cele două coduri de procedură, reprezentanții instanței nu apreciază necesară elaborarea unei proceduri operaționale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de incompatibilitate.

În legătură cu punctul de vedere enunțat anterior, pentru identificarea timpurie a eventualelor situații de incompatibilitate, la nivelul instanței supreme a fost realizată, în anul 2017, o

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

inventariere a funcțiilor sensibile, fiind identificate 3 categorii de funcții sensibile/expuse la corupție (toate la nivelul Departamentului economico-financiar):

- gestionarul de bunuri materiale;
- casierul instituției;
- persoana desemnată să realizeze achiziții publice.

Nu s-a întocmit un plan de rotație a salariaților care ocupă funcțiile sensibile din următoarele considerente:

- gestionarul de bunuri materiale și casierul nu vehiculează valori mari, iar controlul operațiunilor efectuate de aceștia este organizat în așa fel încât toate operațiunile sunt supervizate de către persoane stabilite în acest sens;
- achizițiile publice sunt, de asemenea, monitorizate strict prin avizarea documentelor pentru control financiar preventiv și de către managerul instituției.

De asemenea, potrivit informațiilor cuprinse în chestionarul de evaluare, auditorii interni întocmesc declarații de independență cu ocazia fiecărei misiuni de audit.

Cu referire la canalele de comunicare disponibile pentru situația în care o persoană care își desfășoară activitatea în cadrul ÎCCJ dorește să sesizeze o situație de incompatibilitate, la nivelul instanței s-a apreciat că nu a fost cazul să se creeze astfel de canale dedicate.

Personalul din cadrul instituției nu a participat, în perioada de referință, la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților. În cadrul discuțiilor, evaluatorii au prezentat alternative de instruire care să nu implice costuri suplimentare din bugetul instituției. Și în această situație, reprezentanții ÎCCJ au precizat că la nivelul instituției s-a realizat și se realizează, în mod continuu (chiar dacă nu într-o procedură formalizată), o pregătire internă a personalului, în scopul creșterii gradului de cunoaștere a prevederilor legale.

La nivelul ÎCCJ nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

De-a lungul timpului, nu au fost înregistrate și gestionate avertizări în interes public. Menționăm că Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii nu se aplică sistemului judiciar.

C. Transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, nu se aplică în cazul ÎCCJ. Scopul Legii nr. 52/2003, reglementat de art. 1 alin. (2), excedează atribuțiilor Înaltei Curți, instanțele de judecată nefăcând parte din categoria autorităților administrației publice centrale sau locale. Prin urmare, evaluarea pentru ÎCCJ s-a realizat exclusiv din prisma transparenței și accesului la informațiile de interes public deținute de aceasta, inclusiv a datelor deschise disponibile, pe baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 109/2007 privind reutilizarea informațiilor din instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Ordinului Președintelui ÎCCJ nr. 394 din 20.12.2016, conducătorul Biroului de Informare și Relații Publice are calitatea de purtător de cuvânt al ÎCCJ, fiind astfel respectate prevederile art. 16. din Legea nr. 544/2001.

Conform chestionarului tematic completat de reprezentanții ÎCCJ, „*la nivelul Biroului de Informare și Relații Publice din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu există proceduri operaționale de lucru, în sensul unui document aprobat expres în acest sens. Activitatea Biroului de Informare și Relații Publice se desfășoară însă, în baza unor reguli izvorâte din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, coroborate cu dispozițiile Regulamentului de ordine internă al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1375/2015 și în baza unor atribuții detaliate exact, în fișa postului, pentru fiecare persoană ce își desfășoară activitatea în cadrul acestei structuri a instanței supreme*”. Acest răspuns arată faptul că, deși nu este procedurată în sens strict, activitatea de furnizare a informațiilor de interes public este suficient de bine formalizată prin documente ale instituției astfel încât să se asigure un proces lipsit de sincope de fiecare dată când se primește o solicitare de informații de interes public și se formulează un răspuns la aceasta.

Instituția ține trei registre speciale pentru cererile de informații de interes public formulate în baza Legii nr. 544/2001, respectiv un registru în format hârtie pentru cererile primite prin poștă, fax sau la registratură, un registru electronic pentru cererile primite prin e-mail și un registru separat pentru cererile transmise de reprezentanții mass-media.

La nivelul ÎCCJ nu se înregistrează cererile verbale de informații, transmise telefonic și cărora li se răspunde telefonic. Având în vedere numărul mare de solicitări de informații telefonice la care răspunde responsabilul desemnat din cadrul Biroului Informare și Relații Publice, așa cum a rezultat din vizita realizată în cadrul misiunii de evaluare, ar fi de recomandat dezvoltarea unei soluții simple de înregistrare a solicitărilor de informații verbale telefonice. Un asemenea registru poate sta la baza fundamentării unor eventuale suplimentări de personal al Biroului Informare și Relații Publice, dacă acest lucru este necesar, sau poate determina luarea unor

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

decizii privind furnizarea pro-activă a unor informații: furnizarea din oficiu sau organizare de conferințe de presă în cazul informațiilor solicitate telefonic cu regularitate.

Statistica privind aplicarea Legii nr. 544/2001 în anul 2018, cuprinsă și în raportul dedicat, publicat online conform prevederilor legale, arată că 60% dintre solicitările de informații de interes public (349 de cereri din 579 în total) au fost formulate de reprezentanți mass-media. Numărul relativ mare de solicitări și ponderea mare a solicitărilor din partea mass-media arată interesul public mare pentru activitatea instituției. În acest sens, merită apreciată pozitiv relația bună cu mass-media dezvoltată de reprezentanții instituției și faptul că aceștia sunt deschiși să acorde informații la cererea jurnaliștilor și în afara orelor de program, uneori la ore târzii dacă evenimentele de interes pentru presă și opinia publică o impun.

ÎCCJ se supune reglementărilor CSM în ceea ce privește audiențele la Biroul de Informare și Relații Publice. Astfel, conform răspunsului la chestionarul tematic, „*având în vedere soluția dispusă de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii la data de 4 martie 2010 și a dispozițiilor Regulamentului de ordine interioară al instanțelor, începând cu data de 28 aprilie 2010 Biroul de Informare și Relații Publice al Înaltei Curți de Casație și Justiție nu a mai acordat audiențe.*”

Studiul paginii de internet a ÎCCJ relevă publicarea informațiilor publice din oficiu, conform legii. Cu toate acestea, structura paginii de internet a ÎCCJ nu corespunde cu recomandarea din Anexa 4 la SNA 2016-2020 privind standardul de publicare a informațiilor de interes public. Astfel, deși sunt disponibile, informațiile pot fi greu de identificat de o persoană care nu este familiarizată cu pagina de internet. Spre exemplu, informațiile despre conducerea ÎCCJ, ca și cele despre concursurile de angajare, se găsesc în secțiunea „Informații publice” ce se deschide dintr-un meniu aflat la stânga paginii de pornire. Secțiunea „Informații publice” este a 17-a într-o listă de 18 secțiuni și cu o rezoluție medie nu este vizibilă pe pagină decât după ce aceasta este derulată în jos. De asemenea, secțiunea contact nu se regăsește decât în subsolul paginii de pornire.

Reprezentanții instituției apreciază că organizarea informațiilor publicate pe pagina de internet a ÎCCJ a fost realizată astfel încât să corespundă specificului Înaltei Curți de Casație și Justiție, un specific unic la nivel național. În ceea ce privește modalitatea de organizare a informațiilor s-au avut în vedere criterii care țin de organizarea și specificul instituției, dar și criterii de ordin calitativ, funcțional și ergonomic, astfel încât toate categoriile de utilizatori să regăsească cu ușurință informațiile necesare. Informațiile sunt grupate pe categorii, respectându-se o structurare logică și funcțională și care ține cont în primul rând de nevoia justițiabililor de acces la informațiile legate de activitatea de judecată desfășurată de Înalta Curte de Casație și Justiție (de exemplu: informații legate de număr de dosar, nume părți, termene, soluții, jurisprudență relevantă, hotărâri ale Colegiului de conducere privitoare la compunerea completurilor de judecată, etc.). Prin urmare, în efortul de a asigura facilitarea accesului publicului larg la informațiile ce prezintă cel mai mare interes pentru cei care

**Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

accesează pagina de internet a instituției, instanța supremă a ales să își organizeze pagina de internet cu oferirea tuturor informațiilor prevăzute de Anexa 4 la H.G. nr. 583/2016, dar nu neapărat în structura prevăzută în această anexă.

În ceea ce privește plângerile administrative cu privire la aplicarea Legii nr. 544/2001, s-au înregistrat în anul 2018 un număr de 5 asemenea plângeri (față de totalul de 579 de solicitări), 3 au fost admise, deși toate cele 5 au generat plângeri în fața instanțelor de contencios administrativ. Într-o singură cauză ÎCCJ a fost obligată de instanțele de contencios administrativ să comunice informații inițial respinse. Ponderea mică a plângerilor administrative și în fața instanțelor, raportat la numărul relativ mare de sesizări, arată o bună aplicare a legii privind liberul acces la informațiile de interes public din partea ÎCCJ. Totuși, discuțiile din cadrul vizitei realizate pentru misiunea de evaluare au arătat că este nevoie de formare suplimentară pentru personalul de specialitate care răspunde cererilor de informații în baza Legii nr. 544/2001, având în vedere specificul activității instituției și solicitările formulate în baza Legii nr. 544/2001 și privind informațiile din dosarele aflate pe rolul ÎCCJ.

Pe de altă parte, în cadrul vizitei misiunii de evaluare SNA s-a discutat despre publicarea și asigurarea accesului public la date deschise. Pe pagina de internet a ÎCCJ, o serie de informații de interes cum ar fi cele bugetare, sunt disponibile în format relativ ușor accesibil: PDF editabil care permite citire automată și prelucrare. Din discuții a reieșit interesul conducerii ÎCCJ pentru asigurarea, pe viitor, în mai mare măsură a accesului la date deschise. În categoria datelor deschise și a asigurării posibilității de reutilizare a informațiilor, ÎCCJ asigură, prin pagina proprie de internet, acces la secțiunea „Jurisprudență” la o serie mare de spețe utile atât pentru profesioniștii din domeniul juridic, cât și pentru cercetători.

D. Alte aspecte

Nu este cazul.

III. BUNE PRACTICI

Fundamentarea proiectului de buget inclusiv pe dispozițiile Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020, cu prevederea alocării distincte de resurse în cadrul proiectului de buget pe cele trei teme supuse evaluării, este un exemplu de bună practică merit să sprijine instituția în procesul de implementare a măsurilor strategice.

A. Conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul)

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cu titlul de bună practică, menționăm *Procedura documentată P.O.32.35 privind evitarea conflictului de interese pentru funcționarii publici din cadrul ÎCCJ*.

B. Incompatibilități

Nu au fost identificate bune practici.

C. Transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

ÎCCJ demonstrează o relație foarte bună cu mass-media și un interes crescut pentru informarea cetățenilor cu privire la aspectele de interes, acestea fiind reflectate prin disponibilitatea foarte mare de a oferi informații de interes public și promptitudinea cu care aceste informații sunt oferite. Deși nu este procedurată în sens strict, activitatea de furnizare a informațiilor de interes public este suficient de bine formalizată prin documente ale instituției astfel încât să se asigure un proces lipsit de sincope de fiecare dată când se primește o solicitare de informații de interes public și se formulează un răspuns la aceasta.

De asemenea, jurisprudența publicată pe pagina de internet a instituției este extrem de importantă pentru toți factorii interesați și arată modul în care instituția oferă, din oficiu, documentele cele mai importante generate de activitatea sa de bază în vederea informării publicului larg, profesioniștilor din domeniul său de activitate, dar și cercetătorilor.

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

A. Conflicte de interese în timpul și după exercitarea funcției (include pantouflage-ul)

Se constată o preocupare a instituției pe tema prevenirii conflictelor de interese, existând o procedură în acest sens, dar apreciem că situația se poate îmbunătăți, context în care formulăm următoarele recomandări:

1. Participarea la sesiuni de formare în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la depunerea și completarea declarațiilor de interese, în special pentru persoanele desemnate conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 176/2010.
2. Să se asigure participarea personalului instituției publice la programe de pregătire profesională formalizate în ceea ce privește regimul juridic al conflictelor de interese, inclusiv pantouflage.

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

3. În ceea ce privește pantouflage-ul, ținând cont de dispozițiile legale în materie (de exemplu, art. 61 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare), se recomandă a se avea în vedere crearea unui mecanism de informare a angajaților, în special la încetarea raportului de serviciu/încetarea contractului de muncă etc., cu ocazia lichidării.
4. Revizuirea *Procedurii interne P.O.32.35 privind evitarea conflictului de interese pentru funcționarii publici* din cadrul ÎCCJ, având în vedere modificările legislative privind Codul de conduită a funcționarilor publici, precum și a statutului acestora (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ).

B. Incompatibilități

Se recomandă asigurarea participării persoanei desemnate cu implementarea prevederilor Legii nr. 176/2010, precum și a personalului din cadrul instituției publice, la programe de pregătire profesională formalizate în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților.

C. Transparența instituțiilor publice (inclusiv a întreprinderilor publice) și accesul la informațiile de interes public deținute de acestea

Evaluarea arată o bună respectare a prevederilor legale cu privire la accesul la informațiile de interes public la nivelul ÎCCJ. Pentru o îmbunătățire a transparenței, însă, pot fi formulate două recomandări principale:

1. Înregistrarea cererilor de informații primite verbal, pentru îmbunătățirea activității, spre exemplu prin identificarea informațiilor ce ar trebui să fie publice din oficiu sau a celor care nu sunt vizibile pe pagina de internet, deși sunt publicate din oficiu.
2. Identificarea, inventarierea și difuzarea datelor ce pot fi publicate în format deschis.

